

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

«Затверджую»

Ректор _____ В.П. Кравець

“ _____ ” _____ 2016 р.

П Р О Г Р А М А

співбесіди з іноземних мов (англійська, німецька)

для вступників на ступінь магістра

(спеціальності: 035 Філологія (Мова і література (англійська, німецька)

Тернопіль – 2016

Розробники:

Докт. пед. наук, проф. Задорожна І.П. (англійська мова)

Канд. філол. наук, доц. Яцюк І.Я. (німецька мова)

Пояснювальна записка

Запропонована програма фахової співбесіди призначена для вступників на ступінь магістра спеціальності 035 Філологія (Мова і література (англійська, німецька)).

Бесіда має на меті перевірку і оцінювання:

- розуміння системного характеру мови;
- вміння висвітлити основні риси граматичної структури відповідної мови;
- обсягу, рівня і якості здобутих теоретичних знань і практичних умінь та навичок володіння граматикою і лексикою відповідної мови, а також здатністю їх синтезувати.
- здатністю синтезувати згадані вище знання, вміння і навички у процесі комунікації відповідною іноземною мовою з належним дотриманням правил вимови та інтонаційним оформленням мовлення.

Таким чином, під час співбесіди з відповідної іноземної мови здійснюється загальний контроль відповідності навчальних досягнень студентів державним стандартам і встановлюється здатність абітурієнтів навчатися за обраною спеціальністю.

Під час співбесіди вступник повинен:

1. Розуміти і використовувати відповідну іноземну мову обсязі тематики, передбаченої для підготовки бакалавра; сприймати мовлення іншої особи при безпосередньому спілкуванні, усвідомлюючи як його зміст, так і його особливості; адекватно реагувати на почуте; брати участь у бесіді та вести діалог в межах окреслених тем;
2. правильно пояснити і проілюструвати прикладами особливості основних граматичні тем відповідної іноземної мови, а також вміти застосовувати граматичні правила у мовленні;
3. Вміти логічно і послідовно викладати та фонетично оформляти свої думки відповідною іноземною мовою в межах передбаченої цією програмою тематики;
4. виявити вміння комплексно оперувати відповідною іноземною мовою як «системою систем», що означає належне морфологічне і фонетичне оформлення лексичних одиниць і їх поєднання у реченнях, завдяки чому забезпечується повнота і адекватність комунікації.

На співбесіді перевіряється вміння вступників:

1. Вичерпно і правильно охарактеризувати запропоновану граматичну тему із наведеного у цій програмі переліку.
2. Здійснювати усне спілкування в межах однієї із зазначених у цій програмі комунікативних ситуацій.

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ВОЛОДІННЯ АБИТУРІЄНТАМИ ІНШОМОВНОЮ КОМУНІКАТИВНОЮ КОМПЕТЕНТНІСТЮ

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Лексичний матеріал: не менше 4500 лексичних одиниць, у тому числі ідіоми, колоквіалізми, терміни.

Граматичний матеріал у межах тем:

МОРФОЛОГІЯ.

Іменник. Іменники загальні, власні, із значенням конкретності, абстрактності, збірності. Однина і множина іменників. Способи утворення множини. Іменники, що не змінюються за числами. Правопис деяких форм множини. Відмінок. Моделі відмінкових словоформ та їх вживання. Вираження роду іменників, які означають істот.

Артикль. Функції означеного і неозначеного артикля, значуща відсутність артикля. Вживання артикля.

Прикметник. Якісні та відносні прикметники. Утворення ступенів порівняння якісних прикметників: синтетичний та аналітичний способи. Суплетивні словоформи. Моделі порівняльних зворотів. Функції прикметника в реченні. Субстантивація прикметників.

Прислівник. Класифікація прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників. Суплетивні форми. Семантичні відмінності прислівників типу *highly – high*. Місце і функції прислівника в реченні.

Числівник. Кількісні та порядкові числівники, їхнє місце в реченні. Субстантивація кількісних числівників. Порядкові числівники і творення їх. Дробові числівники.

Займенник. Розряди займенників (особові, присвійні, зворотні, означальні, взаємні, вказівні, питальні, неозначені, відносні, сполучникові, заперечні). Особливості вживання. Функції займенників і зв'язок їх з повнозначними частинами мови.

Дієслово. Розряди дієслів (повнозначні, допоміжні, дієслова-зв'язки, модальні), валентність дієслів, спосіб, часові форми (формування, значення та особливості вживання граматичних часів активного і пасивного стану), трансформація прямої мови в непряму; правила узгодження часів.

Інфінітив. Дієслівні та іменні ознаки. Форми інфінітива та їх вживання. Функції інфінітива. Предикативні конструкції з інфінітивом: складний додаток з інфінітивом, складний підмет з інфінітивом, синтаксичні комплекси з прийменником *for*.

Герундій. Дієслівні та іменні ознаки. Форми герундія та їх вживання. Функції герундія. Відмінність герундія від дієслівного іменника. Предикативні конструкції з герундієм.

Дієприкметник. Дієслівні, ад'єктивні та адвербіальні ознаки. Форми Participle I та їх вживання. Функції дієприкметника. Відмінність дієприкметника від герундія. Предикативні конструкції з дієприкметником: складний додаток, складний підмет, номінативна абсолютна конструкція, прийменникова абсолютна конструкція; предикативні конструкції з випущеним дієприкметником. Форми Participle II, функції означення, предикатива, обставини.

Умовний спосіб: Вживання Subjunctive I, Subjunctive II, the Conditional Mood, the Suppositional Mood. Умовні речення.

Модальні дієслова. Модальні дієслова *can/could, may/might, must, shall, should, ought, will, would, need, dare*, їх вживання з різними формами інфінітива для вираження сумніву, подиву, докору, прохання, наказу, припущення, наміру, дозволу, поради, побажання, необхідності, можливості, впевненості тощо. Модальні вирази *to have to, to be to*. Вживання модальних дієслів у реченнях з подвійним запереченням.

Прийменник. Прості, похідні, складні та фразові прийменники. Правила вживання та місце прийменників у реченні.

Сполучник. Прості, похідні, складні, фразові, парні, сурядні та підрядні. Асиндетон.

Модальні слова. Основні групи модальних слів та вставна функція їх.

Частка. Зв'язок частки з іншими частинами мови. Семантичні групи часток. Слова ствердження та заперечення.

Творення різних частин мови за допомогою афіксації, конверсії, словоскладання тощо.

СИНТАКСИС

Словосполучення. Основні моделі словосполучень з іменником. Основні моделі словосполучень з дієсловом. Основні моделі словосполучень з прикметником.

Речення. Просте речення. Моделі основних комунікативних типів: розповідне речення, питальне, спонукальне. Порядок слів у простому розповідному реченні. Основні типи питальних речень. Порядок слів у різних типах питальних речень. Емфатичне вживання допоміжних і службових дієслів. Односкладне речення. Характерні еліптичні речення, вживані в розмовній мові. Головні та другорядні члени речення; група підмета та група присудка. Двоскладне речення. Способи вираження підмета. Типи присудка. Узгодження присудка з підметом. Другорядні члени речення. Відокремлені члени речення. Однорідні члени речення. Складносурядні й складнопідрядні речення. Типи підрядних речень. Вставне підрядне речення. Підрядний зв'язок. Сполучні слова. Особливості вживання сполучників сурядних, підрядних і сполучних слів. Емфатичні складні речення. Основні правила пунктуації. Інверсія. Граматична і емфатична інверсія.

Пряма і непряма мова. Узгодження часів. Особливості вживання займенників і прислівників у конструкціях непрямой мови. Комунікативні типи речень у непрямій мові. Вільне перетворення прямих висловлювань у непрямі.

**Орієнтована тематика, в межах якої запропоновані
завдання для усного спілкування:**

1. **Personal Identification.** Appearance and character. Interests and hobbies.
2. **Family Life.** Family relations. Marriage and wedding. Bringing up children.
3. **Homes and Housing.** Living conditions. Accommodation. Household chores.
4. **Meals and Cooking.** Food and drink. Eating and drinking habits. Eating out.
5. **Shopping.** Types of shops. Money, payment and prices. Clothes and fashion.
6. **Seasons and Weather.** Weather forecast.
7. **Students' Life and Studies.** University studies. Students' day off.
8. **Urban and Rural Life.** Native town / village.
9. **Health.** Diseases and health problems. Visiting a doctor. Health service. Keeping fit. Healthy lifestyles.
10. **Leisure and Sports.** Summer and winter sports. Sports and games. Weekend activities and holidays. Olympic Games.
11. **Travelling.** Public transport. Travelling by air, sea, rail or car. Hitch-hiking and cycling.
12. **Theatre.** A visit to a theatre. The history of the theatre.
13. **Cinema.** The history of cinema. TV and cinema, their impact on people. Film reviews.
14. **English in the World.** Special English. The future of English. Language policy.
15. **Choosing a Career.** Work and employment. My future profession.
16. **Art.** Trends in art. Museums. My favourite painter.
17. **Music.** Trends and genres in music. Preferences in music.
18. **Environment.** Wildlife and the environment. Environmental problems and solutions. Environmental protection. World ecological movements.
19. **Political System.** Government. Elections, political parties and movements. Current national and international political trends.
20. **Mass Media.** The press. Radio and television.
21. **New Information Technologies and Modern Means of Communication.** The Internet. Netiquette.
22. **Law and Crime.** Courts and trials. Criminals. Law enforcement. Human rights. The Constitution.
23. **Education.** Types of schools. Discipline in schools. Class management. Problem children.
24. **Higher Education.** The system of higher education. Universities.

Рекомендована література:

Основна література

1. Возна М.О., Гапонів А.Б., Акулова О.О., Хоменко Н.С., Гуль В.С. Англійська мова для перекладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 480 с.
2. Черноватий Л. М. Практична граматики англійської мови з вправами: Посібник для студентів вищих закладів освіти / [Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. Ю. Набокова та ін.]; за ред. Л. М. Черноватого, В. І. Карабана. – Вінниця: Нова Книга, 2005. – 356 с.
3. Черноватий Л. М. Практичний курс англійської мови: Підручник для студентів першого (другого, третього, четвертого) курсу вищих закладів освіти (філологічні спеціальності та спеціальність «Переклад» / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. Ю. Набокова. – Вінниця: Нова Книга, 2005. – 356 с.

4. Evans V. Upstream (pre-intermediate; intermediate; upper-intermediate; advanced; proficiency): student's book / V. Evans, J. Dooley. – Express publishing, 2002.
5. Evans V. Upstream (pre-intermediate; intermediate; upper-intermediate; advanced; proficiency): workbook / V. Evans, J. Dooley. – Express publishing, 2002.
6. Gude K. Proficiency Masterclass: student's book / K. Gude, M. Duckworth. – Oxford: Oxford: Oxford University Press, 2009. – 182 p.
7. Hewings M. Advanced Grammar in use / M. Hewings. – Cambridge: CUP, 2000. – 340 p.
8. McCarthy M. English Vocabulary in Use: Advanced / M. McCarthy, F. O'Dell. – Cambridge: Cambridge University Press, 2005. – 316 p.
9. Newbrook J. New Proficiency Gold course book / J. Newbrook., J. Wilson. – Longman, 2007. – 240 p.
10. Skipper M. Advanced Grammar and Vocabulary: student's book / M. Skipper. – Express publishing, 2002 – 310 p.
11. Swan M. Practical English Usage / M. Swan. – Oxford: Oxford University Press, 1996. – 654 p.
12. Vince M. Advanced Language Practice / M. Vince, P. Sunderland. – Macmillan Publishers Limited, 2003. – 327 p.

Взірці завдань для усного спілкування:

- I. People are responsible for the world they live in because they create living conditions for their grandchildren. Explain what environmental problem you consider the most important for you personally. What do you do to solve this problem? How do you help save the environment?
- II. Are you an experienced traveller? What do you prefer: travelling light or taking a lot of luggage with you? Did you have any funny moments while travelling? Give some travel tips for beginners based on your experience.

Взірці граматичних тем:

- I. Ways of expressing future in the English language.
- II. Conditional sentences.

НІМЕЦЬКА МОВА

ПРАКТИЧНИЙ КУРС.

Лексичний матеріал: не менше 4500 лексичних одиниць, у тому числі ідіоми, колоквіалізми, терміни.

Граматичний матеріал у межах тем:

МОРФОЛОГІЯ.

Іменник. Іменники загальні, власні, із значенням конкретності, абстрактності, збірності. Відміни іменників. Відмінювання іменників за родами і відмінками. Способи утворення множини. Іменники, що не змінюються за числами. Правопис деяких форм множини. Синтаксичні функції іменника.

Артикль. Функції означеного, неозначеного та нульового артикля. Правила вживання означеного, неозначеного та нульового артикля. значуща відсутність артикля. Вживання артикля.

Прикметник. Якісні та відносні прикметники. Утворення ступенів порівняння якісних прикметників: синтетичний, аналітичний та суплетивний способи. Відміни прикметників. Субстантивація прикметників. Особливості відмінювання субстантивованих прикметників. Синтаксичні функції прикметника.

Прислівник. Класифікація прислівників за значенням. Способи утворення ступенів порівняння якісних прислівників. Місце і функції прислівника в реченні.

Числівник. Кількісні та порядкові числівники, їхнє місце в реченні. Субстантивація кількісних числівників і порядкових числівників. Порядкові числівники і творення їх. Дробові числівники.

Займенник. Розряди займенників (особові, присвійні, зворотні, відносні, взаємні, вказівні, питальні, неозначені, відносні, заперечні), особливості їх відмінювання і вживання. Функції займенників і зв'язок їх з повнозначними частинами мови.

Дієслово. Розряди дієслів (повнозначні, допоміжні, дієслова-зв'язки, модальні), сильні, слабкі і неправильні дієслова, валентність дієслів, спосіб, стан, утворення та вживання часових форм дієслів дійсного і умовного способу активного і пасивного стану. Дієслова з відокремлюваними і невідокремлюваними префіксами Модальні дієслова, їх значення і відмінювання у різних часових формах. Значення і вживання конструкцій з модальними дієсловами.

Інфінітив. Дієслівні та іменні ознаки. Форми інфінітива та їх вживання. Функції інфінітива. Вживання інфінітива з часткою zu і без неї. Інфінітивні конструкції та їх вживання. Предикативні конструкції з інфінітивом: складний додаток з інфінітивом, складний підмет з інфінітивом. Конструкції „sein + zu + Infinitiv“, „haben + zu + Infinitiv“.

Дієприкметник. Дієслівні, прикметникові та прислівникові ознаки. Утворення дієприкметника I і II сильних і слабких дієслів, їх значення і вживання.

Субстантивація дієприкметників. Відмінювання і вживання субстантивованих дієприкметників. Функції дієприкметника у реченні.

Прийменник. Прийменники з родовим, давальним, знахідним відмінком. Прийменники з подвійним керуванням. Місце прийменника в реченні.

Сполучник. Прості, похідні, складні, парні сполучники, сполучники сурядності та підрядності.

Частка. Зв'язок частки з іншими частинами мови. Семантичні групи часток. Модальні значення часток.

Словотворення. Творення різних частин мови за допомогою афіксації, конверсії, словоскладання тощо.

СИНТАКСИС

Словосполучення. Основні моделі словосполучень з іменником. Основні моделі словосполучень з дієсловом.

Речення. Просте речення. Моделі основних комунікативних типів: розповідне речення, питальне, спонукальне. Порядок слів у простому розповідному реченні, запитальному реченні із запитальним словом і без запитального слова, реченні з дієсловом у наказовому способі. Інверсія. Формально-двоскладові речення, їх структура та особливості вживання. Односкладне речення. Характерні еліптичні речення, вживані в розмовній мові. Головні та другорядні члени речення; група підмета та група присудка. Двоскладне речення. Способи вираження підмета. Типи присудка. Узгодження присудка з підметом. Другорядні члени речення. Однорідні члени речення. Складносурядні й складнопідрядні речення різних типів, їх утворення, семантика, типові сполучники і сполучні слова. Особливості порядку слів у складнопідрядних реченнях. Асиндетичні та синтетичні конструкції. Узгодження часових форм у складнопідрядних реченнях. Основні правила пунктуації.

Пряма і непряма мова. Використання способів і часових форм дієслова для передачі непрямої мови. Узгодження часів. Особливості вживання займенників і прислівників у конструкціях непрямої мови. Комунікативні типи речень у непрямій мові. Вільне перетворення прямих висловлювань у непрямі.

Орієнтована тематика, в межах якої запропоновані завдання для усного спілкування:

1. Festtage, Sitten und Bräuche des ukrainischen Volkes.
2. Meine Zukunftspläne.
3. Kyiv und seine Sehenswürdigkeiten.
4. Jahreszeiten.
5. Festtage, Sitten und Bräuche in Deutschland.
6. Meine Familie und ich.
7. Österreich
8. Erholung.
9. Umweltschutz und Umweltschutzprobleme
10. Das Äußere und Charakterzüge des Menschen.
11. Kunst und Kunstarten (Musik, Theater, Malerei, Kino).

12. Berlin und seine Sehenswürdigkeiten.
13. Die Schweiz und ihre Sehenswürdigkeiten.
14. Die Ukraine und ihre Sehenswürdigkeiten.
15. Meine Heimatstadt / Mein Heimatdorf.
16. Deutsche klassische und moderne Literatur.
17. Deutschland und seine Sehenswürdigkeiten.
18. Hobbys.
19. Mahlzeiten in Deutschland.
20. Geschichte unserer Alma Mater.

Рекомендована література

1. Дрожжина, Т. Е. Streifzug durch die deutsche Geschichte. Teil 1. (Путешествие в историю Германии. – ч. 1). – СПб: Питер Пресс, 1996. – 256 с.
2. Євгененко Д. А., Білоус О. М. та ін. Практична граматики німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. Комунікативні вправи і завдання. – 2 – е видання, виправлене та доповнене. – Вінниця, Нова книга, 2002 р. – 334 с
3. Кунч Л., Різванова Е., Тимченко Є. К. Deutsch – Land und Leute: підручник з німецької мови. – РВВ “Заповіт” МГП “Ін форм ВТ сервіс”, 1993. – 374 с.
4. Попов А. А., Данова Н. Д., Обносков Н. С. Практический курс немецкого языка (4 курс). – М.: Высш. шк., 1980. – 416 с.
5. Смеречанський Р.І. Довідник з граматики німецької мови: Довідк. вид. – К.: Рад. шк., 1989. – 304 с. (нім. мовою)
6. Bachmann, S./Gerhold, S/Müller, B.-D./Wesling, G. Sichtwechsel. Mittelstufe Deutsch als Fremdsprache. – Verlag Klett Edition Deutsch GmbH, München, 1995. – 175 S.
7. Birkenhof G., Moltschanowa I. Übungsbuch in der deutschen Grammatik. Syntax.– М., 1969.
8. Vorodulina M. K., Тјуряева G. S. Sprechen leicht gemacht. Немецкая разговорная лексика: Учеб. Пособие для студентов ин-тов и фак. иностр. яз. – М.: Высш. шк., 1987. – 191 с. (нім. мовою)
9. Brockhaus Lexikon in 20 Bänden. – Deutscher Taschenbuchverlag, 1989.
10. Bubner F. Transparente Landeskunde – Bonn: Inter Nationes (ein Medienpaket).
11. Buscha J./Zoch I. Der Infinitiv: zur Theorie und Praxis des Deutschunterrichts für Ausländer. – Leipzig: Enzyklopädie-Verlag, 1992. – 128 S.
12. Dreyer H., Schmitt R. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. – München: Verlag für Deutsch, 1991. – 304 S.
13. Engel U. Deutsche Grammatik.– Heidelberg, 1996.
14. Engel U., Rozemaria K. Tertel. Kommunikative Grammatik. Deutsch als Fremdsprache.– München, 1993.
15. Eppert F. Grammatik lernen und verstehen. Ein Grundkurs für Lerner der deutschen Sprache.– München, 1988.
16. Genzmer H. Deutsche Grammatik.– Frankfurt a/M – Leipzig: Insel Verlag, 1995.
17. Godunow B., Kalinina E., Petunin V. Praktikum in der deutschen Grammatik für beruflenkenden Konversationsunterricht. I.–III. Studienjahr.– М., 1986.
18. Helbig G., Buscha J. Deutsche Übungsgrammatik.– Leipzig, 1989.
19. Helbig G. Kempter F. Das Passiv.– Berlin – München – Leipzig, 1991.
20. Helbig G. Albrecht H. Die Negation.– Leipzig, 1993.
21. Helbig G., Helbig A. Deutsche Partikeln richtig gebrauchen.– 1995.
22. Meyers neues Lexikon in 19 Bänden. – Leipzig: Bibliographisches Institut.

23. Tatsachen über Deutschland/hrsg. vom Presse- und Informationsamt der Bundesregierung. – Societäts – Verlag, Frankfurt/Main, 2000 – 528 S.
24. Was feiert der Deutsche? (Hochzeit in Odenwald; Karneval in Köln; Betriebsjubiläum; Straßenfest u.a.) – Bonn: Inter Nationes, 1990.

Взірці завдань для усного спілкування:

- I. Viele Menschen gehen in ihrer Freizeit gerne ihrer Lieblingsbeschäftigung (en) (ihrem Hobby / Ihren Hobbys) nach. Gehören Sie auch zu diesen Menschen? Können Sie Ihr Hobby beschreiben? Warum macht es Ihnen Spaß, sich in Ihrer Freizeit gerade diesem Hobby zu widmen? Kommunizieren Sie mit anderen Leuten, die das gleiche Hobby haben? Unternehmen Sie möglicherweise etwas gemeinsam?
- II. Sie haben vor kurzem einen guten Freund von Ihnen, einen Deutschen, besucht, der in Berlin lebt. Während Ihres Aufenthalts hat er Ihnen viele Sehenswürdigkeiten der deutschen Hauptstadt gezeigt und viel Interessantes darüber erzählt. Er hat sie für Berlin begeistert. Zu Hause bittet Sie Ihre Tochter, eine Germanistikstudentin, ihr darüber zu erzählen, was alles an Sehenswürdigkeiten Sie in Berlin gesehen und besichtigt haben. Wie würden Sie die Neugierde Ihrer Tochter stillen und die bekanntesten Sehenswürdigkeiten Berlins von Ihrem eigenen Standpunkt beschreiben?

Взірці граматичних тем:

- I. Bildung und Gebrauch des Präsens.
- II. Temporalsätze und ihre Abarten, semantische Charakteristik, Besonderheiten der Wortfolge und des Gebrauchs von Zeitformen im Haupt- und Nebensatz.

Критерії оцінювання співбесіди

<i>Рівень</i>	<i>Характеристика відповіді абітурієнта</i>
Зараховано	<ul style="list-style-type: none"> • Абітурієнт вичерпно і розгорнуто висвітлив запропоновану граматичну тему, проілюстрував її правильними прикладами з незначною кількістю помилок (до 6), які не спотворюють змісту викладу; • під час спілкування з екзаменатором абітурієнт використав типові для конкретної комунікативної ситуації вирази і мовні кліше, розумів і правильно відповідав на репліки екзаменатора, допустивши під час відповіді до 10 помилок різних видів, які не спотворили суті комунікації і не перешкодили досягненню комунікативної мети; • відповіді абітурієнта підтверджують розуміння ним матеріалу та вміння оперувати ним і відзначаються логічністю і послідовністю.
Незараховано	<ul style="list-style-type: none"> • граматична тема викладена із значними прогалинами, які свідчать про те, що абітурієнт не володіє достатніми теоретичними знаннями про її зміст і не вміє застосовувати відповідні граматичні правила на практиці; • усна комунікація з екзаменатором виявила незнання типових для конкретної комунікативної ситуації мовленнєвих засобів, невміння абітурієнта вести і підтримувати бесіду в рамках зазначеної розмовної теми, що, як результат, призвело до значних комунікативних непорозумінь і неможливості досягнення комунікативної мети.